

PROJEKT SPECIJALIZACIJA IZ OBITELJSKE MEDICINE – ŠTO JE UČINJENO?

PROJECT OF SPECIALIZATION IN FAMILY MEDICINE – WHAT HAS BEEN DONE?

Mladenka Vrcić Keglević¹, Hrvoje Tiljak²

Sažetak:

Uvod: Nakon dvanestogodišnje stanke u procesu specijalizacije iz obiteljske medicine (OM), 2003. godine prihvaćen je Projekt: “Usklađivanje obiteljske medicine s Europskim standardima uvođenjem obvezne specijalizacije”. Osnovni cilj Projekta bio je da svi liječnici mlađi od 50 godina koji rade u OM-u i u ugovornom su odnosu s HZZO-om postanu specijalisti do 2015. godine.

Cilj rada bio je istražiti jesu li, tijekom devetogodišnjeg trajanja Projekta, ostvareni planovi u odnosu na broj specijalizacija, uspjeh na specijalističkom ispitu i učinak Projekta na postotak specijalista OM-a u Republici Hrvatskoj i po županijama.

Metoda: Podatci o broju specijalizanata, kao i podatci o specijalističkom ispitu prikupljeni su iz arhive Katedre obiteljske medicine, Medicinskog fakulteta u Zagrebu. Na temelju Hrvatskog zdravstveno-statističkog ljetopisa, prikupljeni su podatci i izračunati su postoci specijalizanata OM-a u RH i po županijama, počevši od 2003. godine kada je specijalizacija započela pa do 2013. godine.

Rezultati: U devetogodišnjem periodu, Projektom specijalizacije obuhvaćen je 751 specijalizant, dok je planom trebalo biti obuhvaćeno njih 1350,

što je 55,6% od planiranog. U prve tri godine, broj ostvarenih specijalizacija je skoro identičan planiranom broju. U svim ostalim godinama, broj ostvarenih specijalizacija je daleko ispod planiranog broja. Najmanje je ostvareno specijalizacija po izvedbenom programu A (50.0%), po programu B (52.2%), a najviše po izvedbenom programu C (83,3%). 698 (89,7%) specijalizanata završilo je specijalizaciju položivši specijalistički ispit. Postotak specijalista OM-a u RH je porastao za skoro 20% (od 30.5% na 49.3%). Najveći porast je zabilježen u Šibensko-kninskoj županiji, Gradu Zagrebu i Zagrebačkoj županiji. Najmanji porast zabilježen je u Sisačko-moslavačkoj, Istarskoj, Karlovačkoj i Ličko-senjskoj županiji. U Zadarskoj županiji je došlo i do smanjenja postotka specijalista OM.

Zaključak: Rezultati su nedvojbeno pokazali da je ostvareni broj specijalizacija ispod planiranog. Međutim, uprkos tome, postotak specijalista OM-a u RH je porastao za oko 30%. Iskustva ukazuju na potrebu, ne samo da se Projekt nastavi, nego da se njegovo izvođenje planira na drugačiji način. U Aneksu ovom radu nalazi se popis svih specijalizanata.

Ključne riječi: obiteljska medicina, Projekt specijalizacije, postotak specijalista, Hrvatska

¹Zaklada za razvoj obiteljske medicine, Črešnjevec 32, 10 000 Zagreb, e-mail: mvrcic@snz.hr

²Sveučilišta u Zagrebu, Medicinski fakultet, Škola narodnog zdravlja “Andrija Štampar”, Katedra za obiteljsku medicinu, Rockefellerova 4. Zagreb, e-mail:htiljak@snz.hr

Summary

Introduction: After a break of almost 13 years, speciality training (ST) in FM was restored introducing the Project: “Harmonisation of Croatian Family Medicine with European Standards Introducing Speciality Training“. The Project started in school year 2003/04. Its main aim was to obligate all working family doctors (FD), younger than 50 years of age, to finish ST until 2015.

Aim: The aim of this study was to investigate whether the Project plans were achieved during the nine-year period, regarding the number of trainees, results from the speciality exams and effect to the percentage of specialist in FM in Croatia.

Methods: Data on the number of trainees and results of speciality final exams were obtained from the archive of the Department of Family Medicine, Medical School, University of Zagreb. The number of specialists in FM was obtained from the Croatian Health Statistic Yearbook and the percentages of FM specialists was calculated.

Results: During the nine-year period, 751 trainees participated in ST, although participation of 1350 trainees was planned i.e. 55.6% of anticipated number. Best results were achieved in the Program C, 83.3% of the planned number of participants, 52.2% in the Program B and the smallest number participated in the Program A, only 50.0% of the planned number of trainees. 89.7% of trainees passed the final speciality exam. The percentage of specialty trained family doctors in Croatia is increasing for almost 20%. This percentage is higher in some Counties and smaller in the others.

Conclusion: The results clearly indicated that the number of trainees, who finished ST in FM, was below the planned number. There were many reasons for that and they should be taken into consideration in the preparations of similar projects necessary for Croatia. Names of all trainees are listed in the Annex.

Key words: family medicine, speciality training in family medicine, Project of specialisation, Croatian experiences.

Uvod

Prema dokumentima Svjetske zdravstvene organizacije¹, istraživanja o učinkovitosti primarne zdravstvene zaštite^{2,3,4}, te dokumentima europskih udruženja liječnika opće/obiteljske medicine^{5,6,7,8}, specijalističko usavršavanje liječnika opće/obiteljske medicine (LOM) osnovni je preduvjet unaprijeđenja kvalitete primarne zdravstvene zaštite, a posredno i cijelokupnog zdravstvenog sustava. Prema Direktivi 16/93/EEC sve zemlje članice Europske Unije (EU) morale su do 1995. godine uvesti obvezno trogodišnje specijalističko obrazovanje za LOM⁹. Obvezno trogodišnje specijalističko obrazovanje je, sukladno toj direktivi i direktivi iz 2005. godine, preduvjet za slobodno zapošljavanje LOM-a unutar prostora EU¹⁰. Iskustvu zemalja EU, osobito tranzicijskih, u postizanju ovih ciljeva su različita, međutim, u svima je uvedeno specijalističko usavršavanje kao preduvjet ili poželjna kvalifikacija za rad u obiteljskoj medicini (OM)^{11,12,13}.

Naše iskustvo u razvoju specijalizacije iz OM-a je prikupljeno kroz 40-godišnje razdoblje. Specijalističko je obrazovanje iz, u to doba opće, a sada obiteljske medicine, započelo na Školi narodnog zdravlja “A. Štampar” u školskoj godini 1960/61. Pravni prostor za razvoj specijalizacije omogućio je Savezni propis iz 1959. godine, kojim je opća medicina definirana kao samostalna medicinska disciplina, izjednačena s drugim medicinskim specijalnostima. To je bilo prvo i u svijetu jedinstveno, sveobuhvatno obrazovanje tog profila zdravstvenih radnika, kojeg su slijedile druge zemlje¹⁴. Međutim, mnoge su zemlje, ne samo dostigle, nego značajno prestigle taj, u početku uspješan pokušaj. Osamdesetih godina počeo se smanjivati postotak specijalista u cjelokupnoj populaciji LOM-a, a osobito mali broj

specijalizanata je zabilježen devedesetih godina. Razlozi su bili različiti, a među važnijima je svakako rat, ali i „neusaglašenost“ pravnog okvira te nevoljkost onih koji odlučuju u zdravstvu. Od 1996. godine LOM-ovi su postali privatnici koji sklapaju ugovore sa Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje (HZZO) za provođenje zdravstvene zaštite pacijenata koji su ih odabrali slobodnim izborom. Istovremeno je prihvaćen Pravilnik o specijalističkom usavršavanju zdravstvenih djelatnika prema kojem privatni liječnici ne mogu samostalno ishoditi rješenje o specijalističkom usavršavanju¹⁵. LOM-ovi su dovedeni u kontradiktorni položaj, postali su privatnici, često i protiv vlastite volje, a kao privatnici nisu mogli ishoditi rješenje o specijalizaciji. To je praktično značilo obustavljanje procesa specijalističkog usavršavanja LOM-ova od 1990. do 2003. godine. Tako npr. od 2425 doktora medicine s kojima je Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (HZZO) sklopio ugovor za 2002. godinu, samo njih 639 (26,3%) su bili specijalisti OM-a¹⁶.

Svjesni ovih problema, sveukupna stručna i akademska zajednica OM-a je, nakon dugogodišnjih pregovora¹⁷, uspjela ishoditi revitalizaciju specijalizacije. 2003. godine prihvaćen je Projekt: „Usklađivanje obiteljske medicine s Europskim standardima uvođenjem obvezne specijalizacije“¹⁸. Osnovni cilj Projekta specijalizacije je bio da svi liječnici mlađi od 50 godine života koji rade u OM-u i u ugovornom su odnosu s HZZO-om postanu specijalisti do 2015. godine, do kada je Projekt trebao trajati. Financiranje projekta je osigurano djelomično iz budžeta RH, preko HZZO-a, a djelomično iz osobnih sredstava polaznika specijalizacije ili njihovih domova zdravlja, ovisno jesu li ugovorni-privatni liječnici ili uposlenici. Potpisnici Projekta specijalizacije su bili Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi RH, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (HZZO), Hrvatska liječnička komora (HLK), Hrvatsko društvo obiteljskih doktora, Hrvatskog liječničkog zbora (HDOD), Hrvatska udružba obiteljske

medicine (HUOM), a Katedra obiteljske medicine, Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu potpisnik u ime katedri obiteljske medicine svih medicinskih fakulteta u Hrvatskoj^{18, 19}.

Osnovne karakteristike programa specijalizacije

Sadržaj specijalizacije iz OM-a definiran je sukladno tada važećem Planu i programu specijalizacija i užih specijalizacija u RH te planu i programu poslijediplomskog specijalističkog studija iz obiteljske medicine²⁰. Program je trajao 3 godine (36 mjeseci), a sastojao se od tri dijela: poslijediplomskog specijalističkog stručnog studija (7 mjeseci), rada na bolničkim odjelima, specijalističkim ambulantomama i laboratorijima (14,5 mjeseca), te jednogodišnjeg staža u ogleđnoj ambulanti OM-a pod vodstvom mentora. Tijekom trogodišnjeg trajanja programa specijalizacije predviđena su i 2,5 mjeseca godišnjeg odmora. Program specijalizacije je završavao specijalističkim ispitom koji se sastojao od pismenog, praktičnog i usmenog načina provjere znanja²⁰.

Međutim, u prijelaznom razdoblju do 2015. godine do kada je Projekt specijalizacije trebao trajati, postojala je potreba za različitim izvedbenim programima, slično kao i u drugim tranzicijskim zemljama koje su se suočile sa sličnim problemom kao što je: a) potreba obrazovanja velikog broja liječnika OM-a; b) činjenica da postoji različito iskustvo i obrazovna struktura doktora medicine koji rade u OM-u; c) ograničena financijska sredstva; d) raspoloživim nastavnim resursima: katedrama-nastavnim centrima, nastavnicima i mentorima; e) potreba ugovornih liječnika da tijekom specijalizacije ostanu u što tješnjem kontaktu s pacijentima koji su se za njih opredijelili; f) iskustvima drugih europskih zemalja, osobito onih u tranziciji. Međutim sva tri izvedbena programa su bila sadržajno identična i u potpunosti su odgovarala Planu i programu specijalizacija i užih specijalizacija i Europskim standardima⁷.

²⁰. Izvedbeni program A je bio osnovni program specijalizacije i trajao je 36 mjeseci, a namijenjen je bio mladim liječnicima, do 34 godina starosti ili onima koji imaju manje od 5 godina iskustva u struci. Za vrijeme specijalističkog usavršavanja specijalizanti tog izvedbenog programa su bili u potpunosti odsutni sa svojih radilišta, iz ordinacija. Izvedbeni program B bio je namijenjen liječnicima između 35 i 39 godina, s 5 do 10 godina radnog staža i trajao je 36 mjeseci. Međutim, program se djelomično odvijao uz rad i to na način da se poslijediplomski studij odvijao uz rad kao i staž u OM-u. Od 12 mjeseci staža u OM-u, specijalizant je 9 mjeseci provodio radeći u vlastitoj ordinaciji pod vodstvom mentora, a 3 mjeseca u ambulanti mentora. 14,5 mjeseci specijalizanti su bili u na bolničkom dijelu staža, kompletno odsutni iz svojih ordinacija. Izvedbeni program C bio je namijenjen liječnicima starijim od 40 godina, s više od 10 godina iskustva. Sukladno Planu i programu specijalizacija i užih specijalizacija, priznato im je 12 mjeseci specijalizantskog staža na temelju prethodnog iskustva i edukacije, pa je trajao 19 mjeseci. Kao i kod izvedbenog programa B, specijalizantski staž se djelomično odvija uz rad za vrijeme poslijediplomskog studija i staža u mentorskoj ambulanti OM-a. Liječnici stariji od 51 godine nisu bili obuhvaćeni Projektom specijalizacije. Međutim, specijalizacija im nije bila onemogućena, te su mogli specijalizirati za vlastite potrebe i o svom trošku¹⁸. Da bi specijalističko usavršavanje bilo što dostupnije LOM-ovima, pored Zagreba, osigurano je izvođenje specijalizacije i u Osijeku, Rijeci i Splitu, kao i izvođenje poslijediplomskog studija petkom, subotom i nedjeljom. Međutim, od školske godine 2006/07. nije bilo dovoljnog broja kandidata pa se nastava održavala samo u Zagrebu.

Za provođenje Projekta specijalizacije do 2015. godine, bila su osigurana sredstva iz državnog proračuna, a isplaćivala su se preko HZZO-a. Troškovi specijalizacije su uključivali refundiranje u bruto iznosu obračunate i isplaćene plaće

zamjenskom doktoru. Za izvedbeni program A to je iznosilo ukupno 36 plaća, a izvedbeni program B 18 plaća, izvedbeni program C 9 plaća. Za sve izvedbene programe predviđena je plus jedna plaća za pripremu specijalističkog ispita. Dvije trećine cijene poslijediplomskog studija također su bile refundirane iz troškova Projekta specijalizacije¹⁸. Jednu trećinu cijene poslijediplomskog studija kao i sve ostale troškove specijalizacije snosio je sam kandidat ako je bio ugovorni-privatni doktor ili njegov dom zdravlja ako je specijalizant bio uposlenik.

Planiranje godišnjeg broja specijalizanata

Kako bi se ostvario cilj da svi liječnici koji rade u OM-u, a mlađi su od 50 godina, završe specijalizaciju do 2015. godine, određen je godišnji plan potreba. Plan je obuhvaćao potreban broj liječnika po pojedinom izvedbenom programu i njihovu raspodjelu prema županijama. Plan je temeljen na broju liječnika koji su u 2002. godini sklopili ugovor o provođenju zdravstvene zaštite s HZZO-om i postotku specijalista među tim liječnicima. Od 2425 liječnika koji su sklopili te godine ugovor, bilo je 639 specijalista opće/obiteljske medicine, 262 specijalista medicine rada i školske medicine, te 62 specijalista različitih kliničkih specijalnosti koji su također obuhvaćeni Projektom. Sukladno kriterijima za izvedbenim programom B planirano je obuhvatiti 496 liječnika, a izvedbenim programom C 722 liječnika. Broj liječnika koji bi specijalizirali po izvedbenom programu A izračunat je na temelju broja liječnika koji bi u određenoj godini trebao otići u mirovinu, a iznosio je 720¹⁸. Planiranje godišnjih potreba rađeno je na razini HZZO-a koji jedini raspolažu točnim brojem i strukturom ugovornih LOM-ova, osobito onoj koja se odnosi na LOM-privatnike. U planiranju se također vodilo računa i o neravnomjernoj geografskoj raspodjeli specijalista OM-a, a taj se postotak trebao usklađivati iz godine u godinu. Stoga se, u prvoj godini trajanja Projekta željelo postići da svaka županija postigne barem 28% posto specijalista. Zbog usklađivanja postotka

specijalista OM-a, broj kandidata u pojedinoj županiji nije bio proporcionalan broju LOM-ova u toj županiji. Također je napravljen i godišnji plan broja liječnika prema pojedinom izvedbenom programu (A, B, C) za svih 13 godina trajanja Projekta. Izvedbenim planom A bilo bi obuhvaćeno 60 liječnika godišnje, izvedbenim programom B 30, a izvedbenim programom C njih 60. Definirani su kriteriji za izbor kandidata koji su obuhvaćali godine života, duljinu radnog staža, uspjeh na dodiplomskom studiju i završene druge oblike edukacije. Godišnji natječaj raspisivan je na dvije razine, na razini HZZO-a za LOM-privatnike, na temelju planiranih potreba za tu godinu. Za liječnike koji su bili uposlenici domova zdravlja natječaj su raspisivali domovi zdravlja (DZ), također na temelju planiranih potreba.

Međutim, od 2007. godine započela je izrada novog Plana i programa specijalizacija i užih specijalizacija na razini RH, kojim su redefinirane mnoge specijalizacije, uključujući i specijalizaciju iz OM-a. Novim Planom i programom, trajanje specijalizacija iz OM-a je produženo na 4 godine (48 mjeseci), dosadašnja tri izvedbena programa su zamjenjena jednim programom namjenjenim svim specijalizantima neovisno o dobi i radnom iskustvu. Jedino je način financiranja ostao isti, onakav kako je bio definiran Projektom specijalizacije²¹. Budući da je zadnja generacija specijalizanata po opisanom Projektu završila specijalizaciju krajem 2014. godine, započeli smo kompleksnu evaluaciju cjelokupnog Projekta.

Tablica 1. Planirani i ostvareni broj specijalizacija po pojedinim izvedbenim programima specijalizacije iz obiteljske medicine u razdoblju od 2003. godine do 2013. godine.

Table 1. Planned and realised number of specialization per Programs of specialization in family medicine from 2003 to 2013.

Školska godina	Program A (planirano)	Program B (planirano)	Program C (planirano)	Ukupno ostvareno	Planirano - A60+B30+C60
2003/04.	26 (60)	22 (30)	91 (60)	139	150
2004/05.	35 (60)	23 (30)	116 (60)	174	150
2005/06.	18 (60)	18 (30)	91 (60)	127	150
2006/07.	16 (60)	22 (30)	46 (60)	84	150
2007/08.	9 (60)	7 (30)	30 (60)	46	150
2008/09.	11 (60)	8 (30)	19 (60)	38	150
2009/10.	11 (60)	14 (30)	26 (60)	51	150
2010/11.	29 (60)	9 (30)	12 (60)	50	150
2011/12.	15 (60)	3 (30)	11 (60)	29	150
Završen PDS		5 (30)	8	13	
Ukupno Projekt	170 (540) (50,0%)	131 (270) (52,2%)	450 (540) (83,3%)	751	1350
Osobne potrebe	4	2	1	7	
Potrebe DZ	3			3	
Ukupno	177	133	451	761	

Cilj rada

U ovom su radu prikazani osnovni podaci o broju planiranih i ostvarenih specijalizacija iz OM-a u RH po županijama u proteklom devetogodišnjem razdoblju, rezultatima specijalističkih ispita, učinku Projekta na postotak specijalista OM-a u RH i po županijama, te nekim pokazateljima o radu u OM-u.

Materijal i metode

Podatci o broju specijalizanata, po pojedinim izvedbenim programima, po grupama i godinama započinjanja specijalizacije prikupljeni su iz arhive Katedre obiteljske medicine, Medicinskog fakulteta u Zagrebu koja je izvodila Projekt specijalizacije. Iz arhive su također prikupljeni podaci o rezultatima završnog specijalističkog ispita, međutim neki su nedostajali. Na temelju podataka Hrvatskog zdravstvenog-statističkog ljetopisa, Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, prikupljeni su podaci i izračunati su postoci specijalizacijalista OM-a u RH i po županijama, počevši od 2003. godine kada je specijalizacija započela do 2013. godine²².

Podatci za zadnju godina Projekta bit će dostupni tek u 2015. godini. S ciljem da se procjeni učinak Projekta specijalizacije, iz ljetopisa su također prikupljeni podaci o nekim elementima funkcioniranja djelatnosti OM²².

Rezultati

U radu su najprije prikazani rezultati koji prikazuju broj planiranih i ostvarenih specijalizacija po pojedinim izvedbenim programima i po pojedinim godinama početka specijalizacije, kao i planirani i ostvareni broj specijalizacija ovisno o raspisanim natječajima (HZZO ili domovi zdravlja). U drugom dijelu su prikazani rezultati specijalističkog ispita, a u trećem dijelu neki pokazatelji o ishodima, učincima Projekta specijalizacije.

1. Planirani i ostvareni broj specijalizanata

U devetogodišnjem periodu, Projektom specijalizacije obuhvaćen je 751 specijalizant, uključujući i kolege s prethodno završenim poslijediplomskim

Tablica 2. Pregled planiranog i ostvarenog broja specijalizacija na temelju natječaja HZZO-a (ugovornih liječnika u zakupu) i natječaja koje su raspisivali domovi zdravlja (liječnici – zaposlenici domova zdravlja).

Table 2. Review of planned and realized number of specialization based on competition by the Croatian Institute for Health Insurance (contracted physician in lease) and on competitions of announced vacancies by medical centres (physicians – medical centre's employees)

	Natječaj HZZO – ostvareno (planirano)				Natječaj DZ – ostvareno (planirano)			
	A	B	C	Ukupno	A	B	C	Ukupno
2003/04	9 (12)	25 (30)	94 (60)	128(150)	8 (48)			8 (48)
2004/05	2 (16)	26 (30)	121(60)	176(150)	27 (44)			27 (44)
2005/06	4 (11)	13 (21)	67 (58)	84 (90)	12 (22)	6 (9)	14 (22)	32 (53)
2006/07	3 (11)	16 (24)	29 (38)	48 (64)	11 (34)	5 (21)	17 (22)	33 (77)
2007/08	0 (10)	3 (14)	16 (43)	19 (67)	8 (30)	7 (16)	11 (37)	26 (83)
2008/09	0 (8)	5 (15)	14 (39)	19 (62)	10 (42)	5 (25)	3 (21)	18 (88)
2009/10	1 (4)	5 (21)	15 (42)	21 (64)	11 (46)	9 (19)	13 (18)	33 (83)
2010/11	2 (7)	0 (12)	6 (37)	8 (56)	26 (43)	9 (28)	6 (23)	41 (94)
2011/12	0 (10)	0 (10)	5 (40)	5 (60)	14 (50)	3 (20)	6 (20)	25 (90)
Ukupno	21(89)	93(177)	367(416)	481(482)	127(359)	44(128)	70(153)	241(640)

studijem, njih 13. Prethodnim planom trebalo je biti obuhvaćeno 1350 LOM-ova, što je 55,6% od planiranog. U prve tri godine, broj ostvarenih specijalizacija je skoro identičan planiranom broju. U svim ostalim godinama, broj ostvarenih specijalizacija je daleko ispod planiranog broja. Najmanje je ostvareno specijalizacija po izvedbenom programu A, svega 50.0%, zatim po programu B, 52.2%, a najviše po izvedbenom programu C, njih 83,3%. Na specijalizaciju su se dodatno uključili i LOM-ovi koji su specijalizirali za vlastite potrebe, njih 7, ili potrebe domova zdravlja, njih 3, pa je ukupan broj LOM koji su završili specijalizaciju bio 761. Nastava je bila organizirana za 28 grupa specijalizanata, za 21 grupu bila je organizirana u Zagrebu, za 4 grupe u Splitu, 2 grupe u Osijeku i za jednu grupu u Rijeci.

U prve tri generacije, skoro je u cijelosti ispunjen planiran broj specijalizanata. Natječajni su se raspisivali uglavnom preko HZZO-a koji su bili namijenjeni liječnicima-privatnicima, jer ih je u to vrijeme bilo više od 70%. Preostali LOM-ovi bili su zaposlenici DZ-a i bili su mlađi, pa je to razlog

zbog kojeg su natječajni za izvedbeni program A bili raspisivani i preko DZ-a.

Međutim od četvrte generacije koja je specijalizaciju započela školske godine 2006/07., interes za specijalizacijom je naglo opao. U početku je interes bio manji među zaposlenicima DZ-a (ili samih DZ-a, a ne zaposlenika), ali se tijekom vremena interes ipak povećao, osobito za Izvedbeni program A. Interes LOM-privatnika bio je u početku vrlo velik da bi vremenom izrazito opao. Osobito je oslabio interes za izvedbenim programom C namijenjen liječnicima starijim od 40 godina, a ti su liječnici pretežito privatnici koji bi trebali konkurirati na natječaj raspisan na razini HZZO-a. U školskoj godini 2010/11. od 37 kandidata za izvedbeni program C raspisan na razini HZZO-a, javilo se 6 kandidata, a u školskoj godini 2011/12. od 40 kandidata na natječaj se javilo samo 5 kandidata. Međutim, usprkos smanjenom interesu LOM-privatnici su bili više zainteresirani za specijalizaciju, ukupno 100% potreba je i ostvareno na natječajima HZZO-a, pretežito C programa, dok je samo 37,7% potreba i ostvareno sukladno natječajima DZ.

Tablica 3. Uspješnost na specijalističkom ispitu iz obiteljske medicine

Table 3. Efficacy on family medicine specialization exam

Školska godina	Ukupno specijalizanata	Položili iz prvog puta	Neke djelove ispita ponavljali	Položili spec. ispit	(Odustali), nisu još položili ispit
2003/04.	139	116	18	134	5
2004/05.	174	131	38	169	5
2005/06.	127	89	29	118	9
2006/07.	84	60	15	75	9
2007/08.	46	31	6	37	9
2008/09.	38	30	8	38	0
2009/10.	51	37	9	46	5
2010/11.	50	28	6	34	16
2011/12.	29	24	1	24	5
Završen PDS	13	12	1	13	0
Osobne potrebe	10	9	1	10	0
Ukupno	761	567	132	698-89,7%	63

Treba napomenuti da se brojevi kandidata prikazanih na tablicama 1 i 2 neznatno razlikuju, a razlike su nastale zbog toga što su na tablici 1 prikazani kandidati koji su stvarno započeli program specijalizacije, a na tablici 2 i kandidati koji su se prijavili na natječaj, ali neki od njih nisu započeli program specijalizacije te, nego slijedeće školske godine.

2. Rezultati specijalističkog ispita

Od 761 specijalizanta, njih 698 (91,7%) je i završilo specijalizaciju položivši specijalistički ispit. Od 63 specijalizanta najveći broj njih još nije izišlo na ispit, najčešće kolegice zbog porodiljnog dopusta te mali dio kolega koji su izgleda odustali od specijalizacije. Od 698 specijalizanata koji su položili ispit njih 81,2% je ispit položilo iz

prvog pokušaja, dok su ostali ispit naknadno položili. Na tablici 4 su prikazani djelomični rezultati o uspješnosti polaganja pojedinih djelova specijalističkog ispita (prikazan samo dio podataka, ostali se obrađuju).

Od 582 kandidata čiji su nam podaci bili dostupni, a koji su pristupili završnoj fazi specijalističkog ispita, njih 84,4% je taj ispit položilo u prvom pokušaju, a 15,6 je ponavljalo pojedine djelove ispita. Najčešće se ponavljao pismeni dio ispita, 17,1% kandidata. Neuspjeh na usmenom ispitu je zabilježen kod 3,8% kandidata, a neuspjeh na praktičnom dijelu ispita (OSKI-ju) je bio najrjeđi, kod 2,1% kandidata. Od te grupe polaznika koju smo analizirali, njih 96,9 je taj ispit i položilo, a 3,1% kandidata je ponavljalo pojedine djelove ispita.

Tablica 4. Uspješnost na pojedinim djelovima specijalističkog ispita iz obiteljske medicine

Table 4. Efficacy on individual parts of family medicine specialization exams

Djelovi specijalističkog ispita iz OM	Broj kandidata	%
Ukupan broj kandidata koji su pristupili završnoj fazi specijalističkog ispita (pismeni, OSKI i usmeni)	582	100
Broj kandidata koji su položili ispit iz prvog puta	491	84.4
Broj kandidata koji su ponavljali pojedine djelove ispita	91	15.6
Ukupan broj kandidata koji su položili specijalistički ispit	564	96.9
Broj kandidata koji nisu položili pojedine djelove specijalističkog ispita	12	3.1
Ukupan broj kandidata koji su pristupili pismenom ispitu - testu	675	100
Broj kandidata koji su položili test iz prvog puta	560	82.9
Broj kandidata koji su ponavljali test jednom ili više	115	17.1
Ukupan broj kandidata koji su pristupili praktičnom ispitu - OSKI	582	100
Broj kandidata koji su položili OSKI iz prvog puta	570	97.9
Broj kandidata koji su ponavljali OSKI	12	2.1
Ukupan broj kandidata koji su pristupili usmenom ispitu	547	100
Broj kandidata koji su položili usmeni ispit iz prvog puta	526	96.2
Broj kandidata koji su ponavljali usmeni ispit	21	3.8

3. Ishodi Projekta specijalizacije

Ishodi ili učinci Projekta specijalizacije su procjenjivani na dva načina, na temelju postotka specijalista koji rade u OM-u u odnosu na broj nespecijalista i broja upućivanja u specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu. Na temelju podataka iz Hrvatskog zdravstveno-statističkih ljetopisa izračunati su postotci specijalista u pojedinim županijama i u pojedinoj godini počevši od 2003. godine kada je započeo Projekt specijalizacije. Rezultati su prikazani na Tablici 5. Na temelju broja posjeta u OM-a i broja izdanih uputnica izračunat je postotak upućivanja u

specijalističko-konzilijarnu zaštitu, kao i broj upućivanja po jednom pacijentu-korisniku koji je te godine došao u ordinacije OM-a u RH (Tablica 6).

Tijekom trajanja Projekta specijalizacije, postotak specijalista OM-a u RH porastao je za skoro 20% (od 30.5 na 49.3%). Najveći porast je zabilježen u Šibensko-kninskoj županiji (od 27.0% na 59.4%), Gradu Zagrebu (od 31.8% na 57.4%) i Zagrebačkoj županiji (od 32.8% na 58.3%). Najmanji porast zabilježen je u Sisačko-moslavačkoj, kao i u Istarskoj, Karlovačkoj i Ličko-senjskoj županiji. U Zadarskoj županiji je došlo i do smanjenja postotka

Tablica 5. Postotak specijalista obiteljske medicine u ukupnom broju liječnika koji rade u OM-u prije (2003. godina) i nakon početka Projekta specijalizacije po županijama (Podaci - HZJZ)

Table 5. Percentage of family medicine specialists in total number of physicians working in family medicine (year 2003) and after the beginning of Specialization project by counties (Data HZJZ)

	2003	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bjelovarsko-bilogorska	25.7	23.3	21.1	29.6	33.3	31.9	40.6	42.4	35.8	35.8
Brodsko-posavska	39.4	39.2	36.4	40.3	43.4	46.2	48.1	54.5	51.9	52.6
Dubrovačko-neretvanska	22.1	23.3	24.7	28.4	32.9	37.3	38.7	35.1	39.5	44.0
Istarska	36.7	36.7	42.4	45.4	45.5	46.2	45.2	48.2	49.6	46.2
Karlovačka	32.1	32.1	31.6	32.1	34.6	38.5	39.5	41.6	45.3	42.1
Koprivničko-križevačka	29.8	25.9	25.9	38.6	50.0	37.5	41.8	42.1	42.9	40.4
Krapinsko-zagorska	20.3	23.0	24.3	31.6	31.6	35.1	38.2	34.2	32.0	34.2
Ličko-senjska	16.7	20.7	20.0	23.3	32.3	20.7	23.3	25.8	22.6	28.1
Međimurska	38.5	34.0	38.9	46.3	41.8	44.4	50.0	56.4	56.4	61.1
Osječko-baranjska	32.9	33.3	41.7	49.1	54.4	58.9	54.9	55.8	55.9	62.3
Požeško-slavonska	40.0	44.4	42.1	51.4	57.9	59.5	68.4	86.5	72.2	62.2
Primorsko-goranska	40.3	39.6	38.3	42.1	47.5	50.0	55.6	55.1	53.3	52.2
Sisačko-moslavačka	30.8	31.2	30.3	30.7	34.8	32.9	34.4	34.1	33.7	35.1
Splitsko-dalmatinska	20.8	24.6	28.6	36.1	35.4	37.3	40.2	42.9	38.6	39.7
Šibensko-kninska	27.0	26.2	32.8	40.7	50.0	57.4	61.7	54.0	54.7	59.4
Varaždinska	35.2	32.6	38.6	52.3	57.5	63.2	60.9	56.3	58.6	55.8
Virovitičko-podravska	26.7	27.9	24.4	33.3	35.5	40.0	44.4	46.7	44.4	48.9
Vukovarsko-srijemska	19.1	20.9	22.6	31.1	36.7	48.9	42.2	44.4	41.9	45.7
Zadarska	32.6	31.2	29.8	31.5	32.2	31.2	30.9	31.9	29.0	30.1
Grad Zagreb	31.8	29.4	38.4	42.1	43.1	48.1	49.8	52.1	52.2	57.4
Zagrebačka	32.8	38.0	37.2	42.4	46.4	51.4	54.5	52.4	52.4	58.5
Ukupno	30.5	30.6	33.8	39.4	42.1	44.8	47.0	48.1	47.1	49.3

specijalista OM-a u periodu trajanja Projekta specijalizacije.

Od 2006. godine kada su prvi specijalizanti završili specijalizaciju, opaža se stalni trend pada postotka upućivanja, s 28,9% upućivanja u odnosu na broj posjeta u 2006. na oko 20,4% upućivanja u 2012. godini. Istovremeno je i prosječan broj upućivanja po jednom pacijentu-korisniku opao s 2,3 na oko 2 upućivanja po pacijentu.

Izgleda da završetak specijalizacije nije imao utjecaja na ostale parametre funkcioniranja OM-a koji su prikazani u Godišnjacima, kao broj posjeta, broj pregleda, broj kućnih posjeta ili broj sistematskih pregleda, kao ni broj prepisanih recepata.

Rasprava

Pregled osnovnih podataka koji opisuju brojčane rezultate provođenja Projekta specijalizacije (Projekt) iz obiteljske medicine (OM) ukazuje na nekoliko značajnih zapažanja. U devetogodišnjem periodu trajanja Projekta nije ostvaren planirani broj specijalizacija. Najmanje je ostvareno po izvedbenom programu A, svega 50,0%, zatim po programu B, 52,2%, a najviše je ostvareno po izvedbenom programu C, njih 83,3%. U prve 3 godine skoro je u potpunosti ostvaren planirani broj specijalizacija, iz programa C planirani broj je i premašen, ali je nakon toga interes znatno oslabio, osobito zadnje 3 godine trajanja Projekta. Izgleda da su LOM-privatnici bili više motivirani za specijalizaciju. Naime, ostvaren je veći broj specijalizacija sukladno natječaju HZZO-a, a oni

Tablica 6. Postotak upućivanja u specijalističko konzilijarnu zaštitu i prosječan broj upućivanja po jednom pacijentu-korisniku koji je te godine došao u ordinacije OM-a u RH

Table 6. Percentage of referring to specialist advisory service and average number of referring per patient-user in the FM office that year in Croatia

Godina	Broj posjeta	Broj upućivanja	% upućivanja/ posjete	Prosječan broj upućivanja po pacijentu
1995.	17751700	4302485	24,2%	1,2
1996.	18502370	4846269	26,2%	1,7
1997.	19447876	4593838	23,6%	1,5
1998.	21799945	4900095	22,5%	1,5
1999.	22197163	4851218	21,9%	1,6
2000.	22466828	5361993	23,9%	1,8
2001.	23136411	5429287	23,5%	1,8
2002.	23454431	5642854	24,1%	1,9
2003.	23918652	5906220	24,7%	1,9
2004.	24998037	6078357	24,3%	1,9
2005.	25120745	6746685	26,9%	2,2
2006.	24069460	6946257	28,9%	2,3
2007.	24552368	7006884	28,5%	2,3
2008.	26057120	7037327	27,0%	2,2
2009.	26559824	6781537	25,5%	2,1
2010.	26475254	6762195	25,5%	2,2
2011.	31538904	6620757	21,0%	2,1
2012.	31378940	6411958	20,4%	2,0

su bili namjenjeni LOM-privatnicima. U početku njihov broj je bio i veći od planiranog. Međutim, nakon treće godine trajanja Projekta, interes LOM-privatnika je naglo opao, osobito zadnje dvije godine. Za razliku od toga, ostvareni broj specijalizacija po natječajima koje su raspisivali domovi zdravlja (DZ), uvijek je bio manji od planiranog, pa se može govoriti o smanjenom interesu DZ-a za slanjem LOM-ova na specijalizaciju. Osim toga, bilo je školskih godina u kojima neki DZ-i uopće nisu raspisivali natječeaje. Ova je činjenica sobito važna kada se uzme u obzir da je broj specijalizanata iz DZ-a planiran u odnosu na broj LOM-ova koji pojedine godine i u pojedinoj županiji odlaze u mirovinu. Izgleda da ravnatelji DZ-a nisu vodili računa da se ordinacije u zakupu/koncesiji nakon odlaska zakupca/koncesionara u mirovinu vraćaju u sustav DZ-a, pa je, kao što je Projektom planirano, unaprijed trebalo razmišljati o njihovoj zamjeni specijalistima OM-a. Zadnjih godina je interes DZ-a relativno porastao, ali se sveukupni broj specijalizanata znatno smanjio. Najveći broj specijalizanata položio je specijalistički ispit, njih 89,7%, i to iz prvog pokušaja, njih 81,2%. Međutim, zabilježen je i neuspjeh na ispitu, najviše na pismenom, pa na usmenom, a najmanje na praktičnom dijelu ispita. Također je uočen mali broj odustajanja od specijalizacije, u najvećoj mjeri uzrokovan bolešću ili ozbiljnim obiteljskim problemima.

Međutim, bez obzira na činjenicu što nije ostvareno sve ono što je planirano, Projekt specijalizacije imao je značajan utjecaj na povećanje postotka specijalizanata, u prosjeku za oko 20% u RH. U nekim županijama je taj postotak bio znatno veći, a u nekim manji. U Zadraskoj županiji je postotak specijalista OM-a nažalost opao za vrijeme trajanja Projekta. Međutim, treba napomenuti da će postotak specijalista OM-a u slijedećim godinama početi opadati. Dokazano je da bi brojka od 80 specijalizanata godišnje bila jedina garancija iste razine postotka specijalista u OM-a. Sve što bi bilo ispod te brojke značilo bi smanjenje

postotka specijalista, a u zadnjim godinama broj specijalizanata je značajno manji. Izgleda da je Projekt specijalizacije utjecao i na neke objektivne pokazatelje o radu cjelokupne djelatnosti OM-a. Smanjenje trenda upućivanja u specijalističko-konzultantsku djelatnost koji je započeo od 2006. godine, ne možemo tumačiti drukčije nego utjecajem specijalizacije, jer je upravo 2005. i 2006. godine, oko 300 LOM-ova završilo specijalizaciju. Izgleda da završetak specijalizacije nije imao utjecaja na ostale parametre funkcioniranja OM-a koji su prikazani u ljetopisima.

Kada se pogledaju rezultati, pitanje je jesu li planeri Projekta imali dobru procjenu o osobnim motivima LOM-ova za specijalizacijom. Izgleda da intrinzična motivacija, potreba za osobnim profesionalnim usavršavanjem na koju su računali planeri, nije bila dovoljan motiv LOM-ova da se uključe u Projekt specijalizacije. Izgleda da ni 5% povećanja glavarine prilikom ugovaranja s HZZO-om, planirani ekstrinzični motiv za uključivanje u Projekt, nije djelovao motivirajuće²³. Osobito bi bilo interesantno istražiti slabu motiviranost uprava DZ-a za upućivanje njihovih liječnika, tim više što nije bilo potrebno izdvajati dodatna materijalna sredstva jer su ona bila osigurana iz Projekta. Teško je reći, ali možda nisu u potpunosti shvatili vrijednost edukacije u unapređenju kvalitete rada u OM-u? Vjerojatno bi zakonodavna odluka o obvezi završetka specijalizacije kao preduvjeta rada u OM-u, prisutna u najvećem broju zemalja EU, bio najznačajniji motiv za uključivanje u Projekt specijalizacije. Na žalost, uprkos nastojanju (nedovoljnom?) profesije, ovakva odluka nije nikad donesena na razini zakonodavca. Nedonošenje ovakve odluke ima i dodatne reperkusije. LOM-ovima bez specijalizacije je zapravo zatvoren EU prostor za zapošljavanje, što ih dovodi u nejednaki položaj s LOM-ovima iz ostalih zemalja EU. S druge strane, otvara se mogućnost liječnicima iz drugih zemalja EU koji nisu željeli specijalizirati OM u svojim zemljama, da ravnopravno konkuriraju na natječajima raspisanim u RH, što dovodi pod znak

pitanja kvalitetu rada u OM-u jer je poznato da je OM vrlo osjetljiva na kulturološke razlike^{24, 25}.

Međutim, vjerojatno je da ni objektivni uvjeti pod kojim se Projekt specijalizacije odvijao nisu bili dovoljno atraktivni da privuku adekvatni broj polaznika. Problem o kojem su izvještavale sve generacije specijalizanata je bio nedostatak liječnika koji bi kao zamjenski liječnici radili u njihovim ordinacijama za vrijeme odsutnosti. Osobito je taj problem bio izražen u manjim županijama i u ordinacijama smještenim na selima. Stoga se problem nastojao riješiti angažiranjem već zaposlenih LOM-ova da funkciju zamjenskog doktora obavljaju u obliku honorarnog rada. Međutim, prijedlog nije zaživio jer nije bio prihvaćen od svih potpisnika Projekta. Važna otežavajuća okolnost, osobito za neke liječnike, bili su i materijalni troškovi specijalizacije. Naime, prema cjelokupnom izračunu, oko 60% ukupnih troškova specijalizacije su bili pokriveni iz državnog proračuna preko HZZO-a, ali preostali 40% su bili na teret samih specijalizanata. Najveći izdatci su se odnosili na smještaj u mjestu odvijanja specijalizacije, putovanja, školarine i knjige. Upravo zbog ovih razloga, regionalno izvođenje specijalizacije je bilo planirano. U prve tri godine to je i ostvareno, jer je, osim u Zagrebu, nastava na poslijediplomskom studiju bila organizirana u Osijeku, Rijeci i Splitu. Međutim, nakon što se smanjio interes, broj specijalizanata u pojedinim centrima bio je premalen da bi se pokrili troškovi izvođenja poslijediplomskog studija. Planirano dodatno smanjenje troškova se postizalo odvijanjem bolničkog dijela staža u lokalnim bolnicama i specijalističkim ordinacijama, kao i organizacijom regionalne mreže mentora iz OM dostupnim svakom specijalizantu. Izostanak iz ordinacije tijekom specijalizacije je također bila otežavajuća okolnost, jer se gubio kontinuitet liječenja bolesnika, a neki specijalizanti su navodili i bojazan da bi ih njihovi pacijenti zbog odsustva napustili i odabrali nekog drugog liječnika. Zbog toga je u prve tri godine, poslijediplomski studij

bio organiziran samo vikendima (petak, subota i nedjelja), a ostale dane u tjednu su specijalizanti radili u svojim ordinacijama.

Jedan od problema koji je možda utjecao na tijek Projekta specijalizacije je bio i neusklađenost potpisnika i nedovoljno definiranje pojedinih elemenata u izvođenju Projekta. Već treću godinu izvođenja Projekta uočen je smanjeni interes, pa su predstavnici profesionalnih udruga OM-a predlagali definiranje Aneksa Projekta kojim bi se uočene slabosti ispravile. Međutim, nikad nije došlo do prihvaćanja Aneksa od nekih potpisnika Projekta. Također nikad nije službeno imenovana osoba ili institucija odgovorna za izvođenje projekta, iako se predmijevalo da je to Katedra obiteljske medicine, Medicinskog fakulteta u Zagrebu. Bez formalnog rukovodstva bilo je otežano provoditi mjere koordinacije koje su bile potrebne za ovako veliki i kompleksan projekt. Npr. možda bi se boljim mjerama koordinacije moglo potaknuti domove zdravlja na upućivanje većeg broja LOM-ova na specijalizaciju, a vodstvo Projekta nije imalo pravnu osnovu stupiti s njima u kontakt i motivirati ih.

Iz iskustva proizašlog iz Projekta specijalizacije i usporedbom sa zemljama EU, moglo bi se izvući nekoliko zaključaka važnih za sudbinu specijalizacije iz OM-a. Prvo je zakonska regulativa o obvezi specijalizacije kao preduvjeta za rad u OM-u, odredba koja je na snazi u zemljama EU od 1995. Kao što je obveza specijalizacije iz bilo koje kliničke specijalnosti uvjet za rad u toj specijalnosti, tako bi taj uvjet trebalo ispoštovati i za OM. Drugo, bilo bi potrebno motivirati mlade liječnike da biraju OM i osigurati im primjerene radne uvjete, ali i uvjete tijekom specijalizacije. Tu prvenstveno mislimo na materijalne uvjete, financiranje programa specijalizacije iz budžeta, način najčešće prisutan u zemljama EU¹³. Osim toga, specijalizante bi trebalo osloboditi bilo kakvog dodatnog rada u ordinacijama za vrijeme specijalizacije. Zbog toga, u najvećem broju zemalja EU, specijalizaciju započinjaju liječnici

odmah nakon završenog medicinskog fakulteta i staža, te nakon položenog stručnog ispita¹¹. Tek nakon završene specijalizacije, oni se zapošljavaju u službi OM-a. Naša iskustva s Projektom upućuju na činjenicu da nije teško, na temelju broja liječnika koji odlaze u mirovinu, regionalno planirati potreban broj specijalizanata za buduće godine. Treće, treba jasno definirati i osigurati upravljačku strukturu u izvođenju ovakvog projekta. Za razliku od Hrvatske, u drugim su zemljama EU odabrane institucije koje su u potpunosti odgovorne za izvođenja projekta specijalizacije, najčešće ne samo specijalizacije iz OM nego i drugih. To su najčešće visokoškolske ustanove poput medicinskih fakulteta, s definiranim normativnim i financijskim aktima, ali i aktima koji osiguravaju unapređenje kvalitete. One raspisuju natječaje, vrše izbor specijalizanata, odgovorne su za kvalitetu izvođenja nastavnog plana i programa specijalizacije. I sva sredstva potrebna za ove aktivnosti se doznaju takvim ustanovama, uključujući i sredstva za „plaće“ specijalizanata tijekom specijalizantskog staža²⁶.

Zaključak

U zaključku bi se moglo reći da je jedan ciklus specijalizacije iz OM završio, da smo iz njega puno toga naučili i da je započeo drugi ciklus iz kojeg nam tek predstoji učiti na iskustvu. Međutim i drugi ciklus specijalizacije je zapravo drugi dio Projekta koji će, sukladno potpisanom ugovoru, trajati do završetka specijalizacije polaznika koji će krenuti u školskoj godini 2015/16. Postavlja se pitanje, što dalje? Osim pokušaja profesije, nema konkretnih postupaka od strane onih koji odlučuju u zdravstvu koje bi pokazale da se ozbiljno razmišlja o potrebi specijalističkog obrazovanja ovako velike i važne grupe liječnika u RH. Osim toga, malo je vjerojatno da u tranzicijskom periodu kojeg smo djelomično nastojali prebroditi ovim Projektom, neće biti potrebni tzv. in-servis (uz rad) programi specijalizacije namijenjeni starijim LOM-ovima

koji već imaju dosta radnog iskustva. Iskustva s Projektom su pokazala da je za takve LOM-ove, specijalizacija potrebna, moguća i korisna.

U Aneksu ovom radu nalazi se popis svih specijalizanata, počevši od školske godine 2003/04. do školske godine 2011/12. koji su pohađali specijalizaciju iz obiteljske medicine u trajanju od 3 godine sukladno Projektu specijalizacije.

Literatura

1. The world health report 2008: primary health now more than ever. Introduction and overview. Geneva: World Health Organization; 2008.
2. Starfield B. Primary care: balancing health needs, services, and technology. New York: Oxford University Press; 1998.
3. Starfield B. Primary care: an increasingly important contributor to effectiveness, equity, and efficiency of health services. SESPAS report 2012. Gac Sanit. 2012;26 Suppl 1:20-6. Epub 2012 Jan 21.
4. Kringos DS, Boerma WG, Bourgueil Y, Cartier T, Hasvold T, Hutchinson A i sur. The breadth of primary care: a systematic literature review of its core dimensions. BMC Health Serv Res. 2010;10:65.
5. The European definition of general practice / family medicine. WONCA Europe 2011 edition. Dostupno na: <http://www.woncaeurope.org/sites/default/files/documents/Definition%203rd%20ed%202011%20with%20revised%20wonca%20tree.pdf>
6. Heyrman J, editor. EURACT Educational Agenda. U: European Academy on Teachers in General Practice. Leuven: EURACT; 2005.
7. UEMO 2003 Declaration on Specific Training in General Practice/Family Medicine in Europe. Stockholm: UEMO; 2003. Dostupno na: <http://www.uemo.eu/uemo-policy/107.html>
8. EFPC at glance. European Forum for Primary Care. Dostupno na: <http://www.euprimarycare.org/about/efpc-glance>
9. Council Directives 16/93/EEC to facilitate the free movement of doctors and the mutual recognition of their diplomas, certificates and other evidence of formal qualifications. Official Journal of the European Community. 1993;165:7/7/93.

10. Council Directive 2005/36/EZ on the recognition of professional qualifications. Official Journal of the European Community. 2005; L 255:3-10. Dostupno na: http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0005/102200/E92852.pdf
11. EURACT - European Academy of Teachers in General Practice/Family Medicine, 2013. Specialist Training in General Practice/Family Medicine – Dynamic Interactive Database. [online]. Dostupno na: <http://www.euract.eu/resources/specialist-training>
12. Svab I, Pavlic DR, Radic S, Vainiomaki P. General practice east of Eden: an overview of general practice in Eastern Europe. *Croat Med J.* 2004;45:537-42.
13. Sammut MR, Lindh M, Rindlisbacher B. Funding of vocational training programmes for general practice/family medicine in Europe. *Eur J Gen Pract.* 2008;14:83-8.
14. Jakšić Ž, urednik. Oglеди o razvoju opće/obiteljske medicine. Zagreb: Hrvatska udružba obiteljske medicine; 2001.
15. Plan i program specijalizacija i užih specijalizacija. *Narodne novine.* (33);1994, (53);1998, (64);1998, (97);1999.
16. Vrcić-Keglević M, Katić M, Tiljak H, Lazić Đ, Cerovečki-Nekić V, Petriček G, i sur. Specijalizacija iz obiteljske medicine – Je li ostvareno ono što je planirano? *Acta Med Croatica.* 2007;61:95-100.
17. Vrcić-Keglević M, Petric D, Katić M, Tiljak H, Lovasić S, Mazzi B, i sur. Program specijalizacije opće medicine – je li moguće i kako nadoknaditi propušteno? U: Materljan E, urednik. Hrvatski dani primarne zdravstvene zaštite Labin 2002. Zbornik. Labin: Dom zdravlja Dr. Lino Peršić; 2002. Str. 282-90.
18. Projekt usklađivanja djelatnosti obiteljske medicine s Europskim standardima. *Medicina Familiaris Croatica* 2003;11:65-71.
19. Vrcić Keglević M. Šimunović R. Projekt specijalizacije: neka praktična iskustva. *Medicina Familiaris Croatica.* 2006; 14:32-34.
20. Plan i program specijalizacija i užih specijalizacija. *Narodne novine.* (84);2001, (43);2003.
21. Plan i program specijalizacija i užih specijalizacija. *Narodne novine.* (100);2011.
22. Hrvatski zdravstveno-statistički ljetopisi za 2002-2012. godinu. Zagreb: Hrvatski zavod za javno zdravstvo; 2003-2013..
23. Vuk Ž, Tiljak H, Stevanović R. Zašto na specijalizaciju iz obiteljske medicine u dobi iznad 40 godina? U: XII. kongres obiteljske medicine. Zbornik. Zadar, 2005. Zadar: Hrvatska udružba obiteljske medicine; 2005: 490-500.
24. Bogojević R, Gmajnić R, Ferlin D, Pribić S. Pokazatelji stručnosti rada specijalizanata obiteljske medicine. U: Šesti kongres HDOD-HLZ Zbornik. Rovinj, 2006. Rovinj: Hrvatsko društvo obiteljskih doktora, Hrvatski liječnički zbor; 2006:175-90.
25. Illing J, Taylor GB, O'Halloran C. Can a postgraduate course for general practitioners deliver perceived benefit for learners, patients and the NHS? A qualitative study. *Med Teach.* 2002;24:67-70.
26. Deanery and Local Education and Training Boards (LETBs). Dostupno na: <http://bma.org.uk/developing-your-career/specialty-training/find-your-deanery>

Anex:

Popis svih specijalizanata**GRUPA 1 ZAGREB**

Školska godina 2003/04

1. Blažeković Inoslav
2. Božić Zorica
3. Daus-Šebedak Danijela
4. Došen-Mrak Davorka
5. Duraković Mensura
6. Hranjec-Gašparić Renata
7. Ivezić-Lalić Dragica
8. Janošević-Mičuda Vlatka
9. Jurlina Nataša
10. Lazarušić Anamarija
11. Majhen-Ujević Radmila
12. Nikolić Bojana
13. Novosel Kristina
14. Ožvačić Zlata
15. Peranović Željka
16. Pleh Vlatka
17. Prekalj-Petrović Višnja
18. Puškarić Andrej
19. Ramić Severinac Dijana
20. Slovaček Jasna
21. Topol Tanja
22. Uremović Hrvoje
23. Vručina Žaneta
24. Vujnović Zana

GRUPA 2 ZAGREB

Školska godina 2003/04

1. Crnica Ivica
2. Cvetković Ivica
3. Curiš Srećko
4. Čačković Sanja
5. Delić Smrekar Aida
6. Devrnja-Parat Nada
7. Došen Gordana
8. Ević Jelena
9. Jagust-Šita Ida
10. Knap-Vojković Ana
11. Kulišić Vlasta
12. Lipovac Francuz Ljiljanja
13. Majić Nada
14. Malić Mikloška Vlasta
15. Obrovac Gudelj Jasminka
16. Paušek Drago
17. Peček Milaković Sanja

18. Pinturić Vera
19. Rodić Josipa
20. Radovčić Ankica
21. Rukavina Borislav
22. Sabolek Anita
23. Szymanska-Čutura Teresa
24. Somek Marinela
25. Sosa-Ljevar Vilena
26. Tabak Vesna
27. Varović Višnja
28. Vučak Jasna
29. Vuk Željko
30. Živković-Duvnjak Branka

GRUPA 3 SPLIT

Školska godina 2003/04

1. Bačić Dubravka
2. Barać Sonja
3. Braica Božena
4. Cakić Natalija
5. Dodig-Bravić Ivanka
6. Erceg-Mladinić Alenka
7. Jakovčić Ina
8. Jurković Mira
9. Katić-Milošević Ivana
10. Klarić Marija
11. Krokarić-Pažanin Gordana
12. Labor-Petković Smiljana
13. Landeka Davorka
14. Mamić Dražana
15. Mandić Dušan
16. Mišković Sanja
17. Mojsović Mijić Flora
18. Močić Zvonko
19. Mrduljaš-Đujić Nataša
20. Penić-Vukman Radojka
21. Radman Jadranka
22. Radoš Ante
23. Šimac Rako Anita
24. Šunjić Vesna
25. Viali Vanja
26. Vojnović Sonja
27. Vojnović Benzon Romana
28. Vrdoljak Davorka
29. Vukšić Burić Slavenka
30. Živković Konstantin

GRUPA 4 OSIJEK

Školska godina 2003/04

1. Angebrandt Iva
2. Bekić Sanja
3. Bekina Kata
4. Čučak Dubravka
5. Čurković Mario
6. Dananić Zrinjka
7. Dodik Željko
8. Dumić Albina
9. Gavran Vesna
10. Grgurić Slobodanka
11. Heinzelman-Kožul Helga
12. Jurić Ilija
13. Kramar Lenče
14. Majnarić Ljiljanja
15. Matic-Mandić Miroslava
16. Mičić Josipa
17. Musić Ademir
18. Nađ Sanja
19. Nedić Jasinka
20. Novak Blaženka
21. Pfeifer Nataša
22. Pribić Sanda
23. Raspudić-Brekalo Marica
24. Rukavina Lidija
25. Scarpa-Bugarić Sanja
26. Sklizović Ruža
27. Tunjić-Čaleta Ana
28. Vrtarić Slavica
29. Vuletić-Vuica Tatiana
30. Zubac Karavidović Lidija

GRUPA 5 ZAGREB

Školska godina 2003/04

1. Badrić Ranilović Sanja
2. Barbarić Zorana
3. Belić Radmila
4. Bolfan Ksenija
5. Bolić Majić Vesna
6. Božić Jadranka
7. Ciglar Karmen
8. Cividini Goranka
9. Dabo Nives
10. Grubišić Čabo Nedjeljka
11. Hamulka Daniela
12. Ibradžić Semira
13. Ivančić-Maričević Ljiljanka
14. Jankolija Biserka
15. Jerčić Minka

16. Jovančević Branka
17. Kalinić Davorka
18. Kudelić Ivana
19. Lacmanović Berislava
20. Matoković-Bistrović Jelena
21. Pavić Senka
22. Pecek Ivančica
23. Rađa Marko
24. Rukavina Irena
25. Strinić Petar
26. Torinek Tatjana
27. Turalija Franjo
28. Zaverski Jagodić Ankica

GRUPA 6 ZAGREB

Školska godina 2004/2005.

1. Carević Diana
2. Čerimagić-Kraljević Dijana
3. Cikač Tatjana
4. Cikojević Tomislav
5. Đanić Kornelija
6. Drašković Tihomir
7. Fijačko Blaženka
8. Fuček Zelić Ksenija
9. Ivanušić Veljko
10. Kezel Zvezdana
11. Knez Ljubica
12. Kolarić-Szabo Ivanka
13. Kotur Goran
14. Landripet Zlatko
15. Madunić-Majnarić Ivanka
16. Mansour El Bahtity
17. Marić Veljko
18. Miklić Vlatko
19. Marinić Tatjana
20. Nekić Goran
21. Podobnik Drina
22. Pukšić Haubrih Jelena
23. Relić-Sorić Nada
24. Rodbinić Jasna
25. Rožić-Stipčić Snježana
26. Šimić Dobrislav
27. Švigir Renata
28. Tarle-Bajić Nives
29. Tuškan Božica
30. Vrkljan Jelena
31. Zukanović Nevenka

GRUPA 7 ZAGREB

Školska godina 2004/2005.

1. Amerl Šakić Vjekoslava
2. Bešlić Đurđica
3. Češljaš-Keretić Ivanka
4. Dujmović Darko
5. Fratrić Danko
6. Grgurić Rajković Dunja
7. Hrustek Nives
8. Ivanović Azenić Zdenka
9. Juras Bosnić Stanka
10. Kaluger Nevenka
11. Kožić Božena
12. Kurtoić Dajana
13. Lazić Goran
14. Malić Plasković Dunja
15. Maravić Zoran
16. Matijević Zoran
17. Metz Branka
18. Mršić Novački Dijana
19. Perčinlić Željka
20. Polančec-Fodor Dragica
21. Radonjić Korene Snježana
22. Rossmann Rudolf
23. Rožić Ana
24. Sarajlić Goran
25. Šarić Blaženka
26. Škvorec Bojana
27. Šomodi Nadica
28. Tomić Vrbić Irena
29. Vendler Čepelak Željka
30. Vitasović-Grandić Mirjana
31. Zagorac Stjepan

GRUPA 8 SPLIT

Školska godina 2004/2005.

1. Agoli Besim
2. Bračić Divna
3. Buratović Edina
4. Čavka-Divković Dragica
5. Čular Nada
6. Delić Nenad
7. De Micheli Vitturi Danijela
8. Domić Viktorija
9. Duboković Drago
10. Glavan Gordana
11. Jerkan Katica
12. Kezić Ratko
13. Koštić Anka
14. Krtalić Nada

15. Lončar Lidija
16. Medić Vesna
17. Mirnić Gordana
18. Pavelin Ljubica
19. Prolić Ante
20. Rora-Guberina Živana
21. Šitum Vedrana
22. Tudja Karla
23. Vujević Miona
24. Zorčić-Vatavuk Marina
25. Zubak-Marić Branka
26. Zujić Ana Filipa

GRUPA 9 OSIJEK

Školska godina 2004/2005.

1. Belaj Jadranka
2. Bogojević Romana
3. Cigić Bojana
4. Dadić Marija
5. Dumančić Ivana
6. Goretić Zvezdana
7. Horvat Ivana
8. Kobzi Branka
9. Koričić Sanja
10. Kovač Livija
11. Lazić-Brezanović Desanka
12. Margaretić Dubravka
13. Mendler-Lijić Mirta
14. Mijić Melita
15. Miklić Karolina
16. Nikolić Ružica
17. Pavlić Dragica
18. Pritišanac Željko
19. Reihl Zdravka
20. Sarić Ingrid
21. Šabanović Šefket
22. Šantor Mirjana
23. Špigel Danijela
24. Tokić Zdenka
25. Tretinjak Lidija
26. Vojvodić Aleksandra
27. Vučičević Ivica

GRUPA 10 RIJEKA

Školska godina 2004/2005.

1. Andrijašević-Trivić Izabela
2. Babić Jadranka
3. Bačkov-Kolonić Milena
4. Blažević Draženka
5. Butković Morena

6. Dobija-Lukanović Tanja
7. Gašpartić Melita
8. Gusić-Šebešćen Davorka
9. Ivošević Dejan
10. Jadrečić Vitomir
11. Jeremić Jasna
12. Kalčić Đurđica
13. Klarić Diana
14. Korlević Radmila
15. Kuftinec-Jolić Nella
16. Lulić Jadranka
17. Mahulja Biserka
18. Marcelić-Tomljenović Orijana
19. Mileta Dorja
20. Pohel Lidija
21. Poljak Mirjana
22. Radović-Antolović Ljiljana
23. Rukavina Ivica
24. Sergio Vlasta
25. Sinožić Tamara
26. Strišković Željana
27. Tibljaš Maura
28. Zavidić Vesna
29. Zubac-Gugić Marina

GRUPA 11 ZAGREB

Školska godina 2004/2005.

1. Arambašić Gordana
2. Bardak Branka
3. Biškupić Jasminka
4. Cesarić Dafčik Višnja
5. Čizmešija Tomislav
6. Džanić Nives
7. Gluhak Marija
8. Gredelj-Perin Gordana
9. Grgurović Nives
10. Hehet Kristina
11. Huđek-Leskovar Zrinka
12. Jurić-Šolto Gabrijele
13. Kralj Diana
14. Krešić Zdravko
15. Maljak Željko
16. Margreitner Meri
17. Mišlov Zvonko
18. Palaversa Irena
19. Posavec Svjetlana
20. Prpić Znidarčić Ivana
21. Ranteš-Vincek Roberta
22. Ribarić Sabina
23. Ričko Mirjana
24. Skender Josip

25. Skender Marija
26. Soldo Dragan
27. Stvorić Marijana
28. Šikman Zagorka
29. Štefan Kujundžić Brankica
30. Tomasović Nada
31. Toplak-Hranić Sandra
32. Topolnjak-Vanić Nives
33. Vuković Debogović Morena
34. Županić Gordana

GRUPA 12 ZAGREB

Školska godina 2005/2006.

1. Bisharat Sameer
2. Burić Marija
3. Čargonja Zoran
4. Čavala Snježana
5. Dimovski Asja
6. Gjud Ksenija
7. Gorjanski Dražen
8. Gržan Gordana
9. Holjevac Dubravka
10. Huber Blanka
11. Ilić Radenko
12. Kalamut Božana
13. Licul Ubović Irena
14. Lozančić Vesna
15. Medi Pia
16. Novak-Jendriš Dubravka
17. Oršulić Vesna
18. Poljak Škrtić Gordana
19. Posavec-Štoler Andriana
20. Rapaić Heim Spomenka
21. Sanuri Hani
22. Skočilić Ariana
23. Vodjerek-Matica Zdenka
24. Zoger Zvonimir

GRUPA 13 ZAGREB

Školska godina 2005/2006.

1. Badurina Miljana
2. Bašić Ružica
3. Bukvić Jasminka
4. Cimera Diana
5. Dragoja Vesna
6. Fawzi Samara
7. Ferlin Danijel
8. Filipović Rada
9. Glumac Mirjana
10. Grahović Nada
11. Javorić Jadranka

12. Javorina Dušanka
13. Jerković Mirko
14. Kos-Topić Irena
15. Križić Nevenka
16. Lasić Žinić Anita
17. Maglić Branka
18. Majić Matija
19. Maravić Željko
20. Milić Sabol Ranka
21. Mimica Nevenka
22. Par-Judaš Vesna
23. Pavlič Marić Branka
24. Pehar Ksenija
25. Pekez Pavliško Tanja
26. Šporčić Dolores
27. Tomljanović Biljana
28. Turalija Zdenka

GRUPA 14 SPLIT

Školska godina 2005/2006.

1. Atlagić Mirjana
2. Bitunjac Zoran
3. Bruketa Denis
4. Caktaš Leonija
5. Crljenko Nataša
6. Cvitanić Čulić Josipa
7. Čulić Nenad
8. Galić Elvis
9. Jelovina Inga
10. Lončar Andro
11. Maričić Ojdana
12. Matulović Anđelka
13. Mihaljević-Mrčela Jasna
14. Miletić Blanka
15. Miše Nela
16. Pallaoro Šarotić Doris
17. Šarotić Velen
18. Tomčić Mauela
19. Veljača Jelica
20. Zorčić Ljiljana

GRUPA 15 ZAGREB

Školska godina 2005/2006.

1. Barta Frano
2. Brkić Branka
3. Bubić-Friščić Ružica
4. Burić Lidija
5. Češkić Spomenka
6. Devčić-Mešinović Jadranka
7. Draksler Šostar Renata
8. Đorđević Snježana

9. Kolak Ada
10. Kolega Silvestra
11. Kraljevski Davorka
12. Krnic Mladen
13. Maljak Višnja
14. Mates Hrvoje
15. Mateljak Josip
16. Mirković-Hrnić Sanja
17. Matijević Zrinka
18. Navratil Sven
19. Petričušić Luca
20. Roginić Marica
21. Santini-Manzin Ornella
22. Starčević Milica
23. Šveda-Breškić Jasna
24. Trstenjački Ljiljanka
25. Ulamec Mamić Ksenija

GRUPA 16 ZAGREB

Školska godina 2005/2006.

1. Antolović Mira Marija
2. Barać Svemir
3. Benko Krstanović Renata
4. Bilić Jolanda
5. Bošnjak Katarina
6. Cindrić-Bošnjak Marjana
7. Foretić Alenka
8. Grabant Lela
9. Ivančić Olga
10. Jurković Jasmina
11. Jusup Goran
12. Klarić Jasenka
13. Končar Hrvojka
14. Krznarić Silva
15. Kukavica Mario
16. Maltar Delija Suzana
17. Miholek-Brkić Sanda
18. Pajur Eva
19. Parać Bebek Diana
20. Pavlović Natalija
21. Podrug Pejaković Anka
22. Prgeša Snježana
23. Rihtar Irena
24. Sanković Božena
25. Skorupski Mirela
26. Šlat Snježana
27. Topličan Ivančica
28. Tolušić Jasna
29. Vladić Vesna
30. Zelić Ines

GRUPA 17 ZAGREB

Školska godina 2006/2007.

1. Barišić Tihana
2. Bilić Ivanka
3. Bubanj-Lugonjić Vlasta
4. Bućan-Maretić Irma
5. Donatov-Volf Olga
6. Grubišić-Čabo Jadranka
7. Horvat Lidija
8. Javorić Hida
9. Kovač Anđelko
10. Lacić Draganja Maja
11. Ljubičić Branka
12. Maloča Jasna
13. Mašinić Darija
14. Milat Ante
15. Mravak Alviž Vedrana
16. Orhanović Anita
17. Podić Amir
18. Raič Vesna
19. Rosandić-Piasevoli Rosanda
20. Štulina Senka
21. Uzelac Tanja
22. Valentić Zrinka
23. Vujić Marica
24. Vulas Gordana
25. Vulić Svjetlana
26. Zoghbi Wadi
27. Zovko Kristina

GRUPA 18 ZAGREB

Školska godina 2006/2007.

1. Babeli Sanja
2. Bačić Marija
3. Barišić-Marčac Zdenka
4. Bednar Živulić Danijela
5. Boljat Mía
6. Bošković Andrea
7. Bralić Lang Valerija
8. Čaleta Rako Mirna
9. Derniković Krešimir
10. Fon Nena
11. Jančić Lešić Anita
12. Junačko Spomenka
13. Kegalj Celestina
14. Kesić Erika
15. Kronja Marsela
16. Macner-Koren Zdenka
17. Markov Salamun Tatjana
18. Martinović Juroš Branka

19. Meheik Hassan
20. Mrkić Sandra
21. Poljak Herljević Vesna
22. Prgomet Ivana
23. Strbad Miroslav
24. Urbanc-Ahmetović Jadranka
25. Vincetić Branka
26. Vladisavljević Gordana
27. Vučinac Ivan
28. Žunić Ljiljana

GRUPA 19 ZAGREB

Školska godina 2006/2007.

1. Arapović Olivera
2. Brleković Sanja
3. Buljan Nataša
4. Car Arlen
5. Cunj Mirjana
6. Čurlin Mario
7. Doko Slava
8. Dokuzović Maja
9. Erceg Inga
10. Erman-Baldini Irena
11. Filip Sokolović Sandra
12. Jeđud Monika
13. Katić Đema
14. Knežević Ana
15. Kupinić-Rozić Vlatka
16. Kuzmanić Marion
17. Majcan Alma
18. Nelken-Bestvina Darja
19. Pajić-Pejčinović Mirjana
20. Permozer Snježana
21. Ptičar Romana
22. Radinković Herceg Anita
23. Razum Željko
24. Sajko Romina
25. Šišić Roberta
26. Todorčić Darija
27. Turek Kristina
28. Tušek-Lončarić Jasna
29. Uichita Gabriel-Nicusor

GRUPA 20 ZAGREB

Školska godina 2007/2008.

1. Ajduković Jasna
2. Bajer Domislović Vesna
3. Baković Branka
4. Čanadi Šimek Gordana
5. Čičak Bekić Tonkica

6. Ćorić-Čapo Stella
7. Drobňak Pušnik Lidija
8. Fistanić Indira
9. Foster Lidija
10. Galiot Pava
11. Hižman Biserka
12. Horvat-Điko Ljiljana
13. Jadrov Španja Helena
14. Jantoš Dahna
15. Jelaska Aida
16. Krajač-Čupić Alemka
17. Krčelić Damir
18. Lovnički Kontent Tajana Janja
19. Mustač Sanja
20. Ostojić Iris
21. Prostran-Kisić Snježana
22. Pušćenik Danko
23. Sučić Sanja
24. Valić Marjanac Nevena

GRUPA 21 ZAGREB

Školska godina 2007/2008.

1. Babić Mirna
2. Ban Toskić Nataša
3. Boltžar Anica
4. Brailo Nada
5. Cikač Silvija
6. Grgljajanić Đaković Zrinka
7. Hrvat Došen Nikolina
8. Ivković Snježana
9. Kudrna Ida
10. Mihalina-Bolfan Ivančica
11. Mišković Sandra
12. Mlikotić Davor
13. Nađ Ivanka
14. Perčulija Đurđević Svijetlana
15. Pranjic Marijana
16. Rogalo Blaženka
17. Tonković Aleksandar
18. Tučić Angelina
19. Tušek Snježana
20. Vogleš Margareta
21. Vukadinović Marko

GRUPA 22 ZAGREB

Školska godina 2008/2009.

1. Ban Jadranka
2. Belić Anica
3. Beroš Katija
4. Cecić-Sule Deana

5. Čilić Branislava
6. Georgiev Bruna
7. Glogar Hrvoje
8. Haramija Strbad Marija
9. Hušman-Miletić Vera
10. Ivanović Ružica
11. Janković Amila
12. Jurišić Nevenka
13. Kaučić Darija
14. Marušić Koralka
15. Mujkanović Esad
16. Pokrovac Ivan
17. Radočaj Marko
18. Rotim Silvija
19. Vidović Zvonar Lidija

GRUPA 23 ZAGREB

Školska godina 2008/2009.

1. Andraković Zlatna
2. Anić Martina
3. Bašić Marela
4. Bendeković Zvonimir
5. Brajković Meri
6. Brodarić Zvezdana
7. Dolušić Ivan
8. Domazet Danica
9. Hanževački Miroslav
10. Ivanišević Maja
11. Ivković Balja Tina
12. Jergović Ivan
13. Jezidžić Inga
14. Kveštak Kestrin
15. Malnar Mario
16. Meister-Babić Danijela
17. Novalija Denis
18. Pažur Maja-Ana
19. Slaviček Ljubica
20. Šimić Zvezdana

GRUPA 24 ZAGREB

Školska godina 2009/2010.

1. Bakaran Tatjana
2. Bašić-Marković Nina
3. Berkopić Margarita
4. Car Ines
5. Čurik Dario
6. Erceg Igor
7. Gojić Darko
8. Kaurinović Vlasta
9. Kovač Željko

10. Krišto Anita
11. Krpan-Krizmanić Karmen
12. Kružić Dženana
13. Kurc-Bionda Alma
14. Lizatović Jelena
15. Medić Sonja
16. Novak Đani
17. Posavčević Suzana
18. Povalec Jadranka
19. Sokić-Bigović Marija
20. Sučić Tatjana
21. Vladanović Sonja
22. Vojvodić Željko
23. Volf Alka

GRUPA 25 ZAGREB

Školska godina 2009/2010.

1. Bajza Arnea
2. Balajić Marija
3. Bonassin Karmela
4. Božić Kvaternik Gordana
5. Cikač-Gal Dubravka
6. Dujmović Jasmina
7. Fabrični Horvat Sladana
8. Host Kristina
9. Iličić Amila
10. Janković-Periša Višnja
11. Kifer Monika
12. Kostanjšek Diana
13. Lalić Ivana
14. Mataija Tina
15. Mehmedović Sanja
16. Melada Jasna
17. Momčilović Dejan
18. Novinščak Martina
19. Orsat John
20. Posavec Ana
21. Povoljnjak Framić Roberta
22. Prusac Jadranka
23. Randić Gomizelj Alida
24. Somodi Bernardica
25. Stojanović Alen
26. Tubić Nataša
27. Turkalj Nenad
28. Župan-Kovačić Sanja

GRUPA 26 ZAGREB

Školska godina 2010/2011.

1. Anić Pejić Danijela
2. Babić Ivana
3. Barlović Dino

4. Benčić Miro
5. Bifflin Heski Željka
6. Buljubašić Maja
7. Eržić Kristina
8. Hajdinjak Trstenjak Vlatka
9. Hure Miko
10. Jukić-Vojnić Irena
11. Jurina Ljubica
12. Kalšan Brkić Sanja
13. Karlovčan Ivana
14. Kolovrat Ankica
15. Kužić Terzić Danijela
16. Livaković Zrinka
17. Macokatić Lucija
18. Martinović Galijašević Senka
19. Miličić Marija
20. Mitrović Siniša
21. Mrljić Marinela
22. Ostojić Nataša
23. Paun Tanja
24. Pavlov Renata
25. Pivić Kata
26. Sorić Ana Marija
27. Spajić Jakešević Višnja
28. Suton Jadranka
29. Šegec Manuela
30. Škvorc Ivica
31. Topolovec Nižetić Vlatka

GRUPA 27 SPLIT

Školska godina 2010/2011.

1. Bago Krešimir
2. Benzon Tamara
3. Bilić Ivana
4. Bućan Smiljana
5. Delija Ita
6. Došen Janković Sanja
7. Džanko-Dragan Linda
8. Janjić Nina
9. Katić Vego Fani
10. Marasović Jakulica Marina
11. Martinović Čikara Sanja
12. Maslov Kružičević Silvija
13. Mitar Radeljak Duška
14. Ortoljo Pogorilić Edita
15. Šerić Nataša
16. Tudorić-Gemo Darija
17. Visković Ante
18. Žitko Žarko
19. Žužić Sanja

GRUPA 28 ZAGREB

Školska godina 2011/2012.

1. Andrašić Martina
2. Banjan Ana Marija
3. Brkić Marko
4. Ercegović Jasna
5. Gašpari Jagoda
6. Graff Gyugecz Karolina
7. Horvatić Andrea
8. Ivanda Ružica
9. Jaša Hermína
10. Jurčević Zora
11. Karabeg Vedran
12. Knežević Zdenka
13. Kosovec Suzana
14. Kovačić Tamara
15. Matić Sanja
16. Medić Boris
17. Mioč Katarina
18. Murgić Lucija
19. Parizoska Belović Biljana
20. Peček Vidaković Marijana
21. Poljski Kristina
22. Rački-Grubiša Dubravka
23. Sanković Ana
24. Smolković Ljiljana
25. Škrnički Kršek Sanja
26. Turek Vitturi Lidija
27. Vlašić Ana
28. Žagar Zrinka

Popis specijalizanata koji su imali završen proljediplomski studij:

1. Janja Čvorušić
2. Sunčaića Bardač-Zelić
3. Renata Ećimović- Nemarnik
4. Biserka Goričanec
5. Ksenija Kranjčević
6. Ružica Lauc
7. Ksenija Lozić
8. Marijan Merzel
9. Marija Petrović
10. Branka Rožić-Andel
11. Helena Šimurina
12. Stanislava Stojanović-Špehar